

BION w zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji – mapa klas ryzyka i ich definicje

I. Ocena zagregowanego ryzyka

1. Ryzyko kredytowe – ryzyko nieoczekiwanego niewykonania zobowiązania lub pogorszenia się zdolności kredytowej zagrażającej wykonaniu zobowiązania.

- **Ryzyko koncentracji** – ryzyko pogorszenia się zdolności kredytowej zagrażającej wykonaniu zobowiązania w wyniku uzależnienia się (braku dywersyfikacji) lub nadmiernej ekspozycji wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych.
- **Ryzyko kontrahenta** – ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta.
- **Ryzyko inwestycji w podmioty zależne** – ryzyko utraty wartości zaangażowania kapitałowego i straty z tytułu zobowiązania wsparcia podmiotu zależnego.

2. Ryzyko rynkowe – ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmienność parametrów rynkowych (cen na rynku).

- **Ryzyko stóp procentowych** – ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości na zmiany stóp procentowych.
- **Ryzyko cen instrumentów** – ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości na zmiany cen instrumentów finansowych.
- **Ryzyko kursowe** – ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku w rezultacie wrażliwości na zmiany kursów walut.

3. Ryzyko ubezpieczeniowe – ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań, wynikające ze zmian w poziomie, trendzie lub zmienności współczynników przyjętych do szacowania tych zobowiązań lub ekstremalnych i/lub wyjątkowych zdarzeń.

- **Ryzyko śmiertelności** – ryzyko wynikające ze wzrostu współczynnika umieralności.
- **Ryzyko długowieczności** – ryzyko wynikające ze spadku współczynnika umieralności.

- **Ryzyko lapsów (opcji)** – ryzyko nie wywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na prawo kontrahenta do zmiany wysokości i terminów przepływów pieniężnych.
- **Ryzyko przebiegu szkód** – ryzyko wynikające z fluktuacji w rozkładzie częstotliwości i wysokości szkód z ubezpieczanych zdarzeń (w ramach ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych).
- **Ryzyko katastroficzne** – ryzyko wynikające ze znacznej niepewności założeń dotyczących wyceny i tworzenia rezerw, związanych ze zdarzeniami o charakterze wyjątkowym powodującymi szkody o dużej wysokości.
- **Ryzyko ponoszonych kosztów** – ryzyko wynikające ze zmian w poziomie, trendzie lub zmienności ponoszonych kosztów na obsługę umów ubezpieczenia lub umów reasekuracji.

II. Ocena adekwatności kapitałowej – ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału wystarczającego do absorpcji strat nieoczekiwanych.

- **Ryzyko zarządzania kapitałem** – brak kapitału adekwatnego do ryzyka prowadzonej działalności a także strategii w zakresie planowania, struktury i źródeł pozyskiwania kapitału oraz ryzyko niewłaściwej jej realizacji (w tym nie uzyskiwania odpowiedniego wyniku finansowego).
- **Ryzyko niewypłacalności** – ryzyko obniżenia kapitału poniżej poziomu niezbędnego do pokrycia strat.

III. Ocena zarządzania – ryzyko związane z niewłaściwym zarządzaniem, niewystarczającą identyfikacją i ograniczaniem ryzyka prowadzonej działalności, brakiem lub niewystarczającym działaniem kontroli wewnętrznej, nieodpowiednim stosowaniem procedur wewnętrznych lub ich nieprzestrzeganiem.

1. Ocena ilościowa zarządzania

- **Ryzyko wyniku finansowego** – ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju.
- **Ryzyko strategiczne** – ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany.
- **Ryzyko konkurencji** – ryzyko zmian rynkowych (warunków konkurowania) mających niekorzystny wpływ na podmiot.
- **Ryzyko modeli** – ryzyko wdrożenia nieprawidłowo zbudowanych (zdefiniowanych) modeli, taryf lub parametrów, niewłaściwego zastosowania modeli lub braku niezbędnej ich aktualizacji.
- **Relacje z klientami** – ryzyko wynikające z niewłaściwego lub błędnego działania narzędzi i procedur istotnych w zarządzaniu kontaktami z klientami.

2. Ocena jakościowa zarządzania (ekspercka)

- **Ład korporacyjny** – ryzyko wynikające z nieadekwatnej struktury organizacyjnej i kompetencyjnej.
- **Ryzyko produktu (skarg klientów)** – ryzyko związane ze sprzedażą przez podmiot produktu (usług), który: nie spełnia wymagań i potrzeb klientów, nie jest zgodny z prawem i regulacjami, generuje dodatkowe ryzyka (dla podmiotu i jego klientów), nie ma dostatecznego wsparcia w procesach zachodzących w podmiocie, czy też pracownikach.
- **Ryzyko zasobów ludzkich** – ryzyko zakłóceń działalności podmiotu wskutek niemożności pozyskania i utrzymania pracowników i menedżerów o odpowiednich kwalifikacjach.
- **Zarządzanie podmiotami powiązаныmi** – ryzyko wynikające z niewłaściwego lub niedostatecznego nadzoru właścicielskiego.
- **Ryzyko utraty reputacji** – ryzyko związane z negatywnym odbiorem wizerunku podmiotu przez klientów, kontrahentów, inwestorów, akcjonariuszy, nadzorców, regulatorów oraz opinię publiczną.
- **Ryzyko outsourcingu** – ryzyko negatywnego wpływu ze strony podmiotu zewnętrznego na ciągłość, integralność lub jakość funkcjonowania podmiotu, jego majątku lub pracowników.
- **Ryzyko technologiczne i techniczne** – ryzyko zakłóceń działalności podmiotu wskutek zaburzeń pracy systemów teleinformatycznych i informacyjnych.
- **Raportowanie** – ryzyko wynikające z braku, zakresu, niskiej wiarygodności i aktualności informacji zarządczej oraz niewłaściwie zorganizowanych procesów raportowania (w tym definicji źródeł, wykonawców i odbiorców informacji).
- **Kontrola wewnętrzna** – ryzyko wynikające z nieadekwatnych mechanizmów kontrolnych podmiotu.
- **Ryzyko zdarzeń zewnętrznych (ciągłości działania)** – ryzyko braku możliwości prowadzenia działalności przez podmiot lub poniesienia strat w wyniku zdarzeń nadzwyczajnych takich jak trzęsienia ziemi, pożary, powodzie, akty terroru, brak dostępu do siedziby (miejsca prowadzenia działalności) lub mediów.
- **Ryzyko ciągłości procesów** – ryzyko zakłóceń w funkcjonowaniu podmiotu lub nieefektywnego jego działania w wyniku niewłaściwej lub niewystarczającej organizacji procesów, ich nieciągłości, niewłaściwego podziału zadań i kompetencji lub nie zapewnienia odpowiednich zasobów do realizacji zdefiniowanych i/lub koniecznych procesów.
- **Ryzyko płynności** – ryzyko nie wywiązania się z bieżących zobowiązań w wyniku niedopasowania przepływów finansowych.
  - Ryzyko niedopasowania aktywów i pasywów – ryzyko nie wywiązania się z bieżących zobowiązań wynikające z rozbieżności w wysokości i czasie

- Ryzyko rozliczenia – ryzyko nie wywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na ograniczenia w transferze środków finansowych.
- Ryzyko koncentracji – ryzyko nie wywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na uzależnienie się (brak dywersyfikacji) lub nadmierną ekspozycję wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych.
- Ryzyko opcji – ryzyko nie wywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na prawo kontrahenta do zmiany wysokości i terminów przepływów pieniężnych.
- **Ryzyko prawne** – ryzyko związane ze zmianami w prawie i regulacjach, zgodnością z nimi oraz wykonalnością umów i związaną z nimi odpowiedzialnością.